

Deel 1

Myria in actie

In 2016 stelde Myria zich burgerlijke partij in zeven nieuwe dossiers, vijf van mensenhandel en twee van mensensmokkel. Myria vervulde zijn rol van waarnemer en deelnemer binnen de Interdepartementale Coördinatiecel voor de strijd tegen mensensmokkel en mensenhandel en van het bureau. Van beide verzorgt Myria ook het secretariaat. Myria heeft ook actief deelgenomen aan de vergaderingen van het informele netwerk van nationale rapporteurs en gelijkwaardige mechanismen op het gebied van mensenhandel. Hij heeft zijn politiek van demografische (Myriatics) en juridische (Myriadocs) publicaties verdergezet. Myria blijft ook strijden voor zijn onafhankelijkheid in het licht van de niet-reglementaire federale besparingen. Myria is partner geworden van UNHCR ten behoeve van vluchtelingen wat betreft hun recht op gezinshereniging.

Centre fédéral Migration

Federaal Migratiecentrum

Federal Migration Centre

Föderales Zentrum für Migratio

1. INSTITUTIONELE SITUATIE

Myria, het Federaal Migratiecentrum, vervult als autonome openbare instelling in alle onafhankelijkheid drie complementaire wettelijke opdrachten: waken over de grondrechten van vreemdelingen, informeren over de aard en de omvang van de migratiestromen, en het stimuleren van de strijd tegen mensenhandel en mensensmokkel. Myria werd officieel boven de doopvont gehouden op 15 maart 2014. Sinds augustus 2014 beschikt het over een raad van bestuur en sinds 15 maart 2015 over een eerste directeur. Het team bestaat uit een vijftiental personen.

Myria wordt beheerd door zijn raad van bestuur, benoemd door het federaal parlement. De raad stippelt het algemene beleid uit, sluit de rekeningen af, bepaalt het communicatiebeleid en beslist om zich al dan niet burgerlijke partij te stellen bij een rechtszaak. De directeur staat in voor de dagelijkse werking en budgettering, voor de uitvoering van de beslissingen van de raad van bestuur en voor de voorbereiding van de aanbevelingen.

Leden van de raad van bestuur van het Federaal Migratiecentrum op 1 mei 2017

Nederlandstalige effectieve leden	Nederlandstalige plaatsvervangende leden
Mevr. Shaireen Aftab (voorzitter) Mr. Yves Aerts Mevr. Els Schelfhout Mr. Herman Van Goethem Mr. Jogchum Vrieling	Mevr. Naima Charkaoui Mr. Jan Theunis Mevr. Jacqueline Goegebeur Mr. Bernard Hubeau Mr. Selahattin Koçak
Franstalige effectieve leden	Franstalige plaatsvervangende leden
Mr. Louis-Léon Christiaens Mevr. Sotieta Ngo Mevr. Christine Nina Niyonsavye Mevr. Bernadette Renaud Mr. Thierry Delaval	Mr. Daniel Soudant Mevr. Maité De Rue Mevr. Christine Kulakowski Mevr. Claire Godding Mr. Patrick Wautelet

2. REKENINGEN EN FINANCIËLE TOESTAND

In 2016 was er een tekort op de balans van € 28.784,29.

Zoals vorig jaar uitgelegd¹ staat de Myria begroting onder druk door de bezuinigingsmaatregelen, opgelegd door de federale overheid. Deze besparingen lijken onwettig en doen afbreuk aan de onafhankelijkheid van Myria in de uitoefening van zijn taken. Een volledige omschrijving werd opgesteld samen met onze argumenten in het

rapport 'Institutionele en budgettaire situatie van het federaal Migratiecentrum', verstuurd naar de regering in maart 2017

Myria pleit al enkele jaren bij de federale regering om:

- de opgelegde besparingen bij te stellen zodat ze billijk zijn in vergelijking met de andere instellingen;
- de onafhankelijkheid van Myria te waarborgen door zijn begrotingslijn op de lijst van dotaties te plaatsen, waarop ook de andere instellingen staan die, net als Myria en Unia, eenzelfde onafhankelijkheid en verankering met het Parlement hebben, zoals onder andere het College van federale ombudsmannen en de Hoge Raad voor de Justitie.

Tot op heden vond geen van die verzoeken gehoor bij de federale regering, ondanks de aanzienlijke hoeveelheid

¹ Rapport *Migratie in Cijfers en Rechten 2016*, p 15.

brieven, vergaderingen en pogingen tot contact. Dit is zeer betreurenswaardig, omdat we op deze manier niet in staat zijn om al onze taken optimaal te vervullen. Voor een

organisatie die waakt over fundamentele rechten, is het noodgedwongen stellen van prioriteiten onaanvaardbaar.

Balans op 31 december 2016 (x € 1.000)			
Activa	1.615	Passiva	1.615
Vaste activa	9	Beginkapitaal	835
		Gecumuleerd resultaat	22
Vlottende activa	1.606	Schulden	758
Handelsvorderingen	63	Leveranciers	611
Financiële activa	33	Schulden aan de sociale zekerheid	123
Geldbeleggingen	250	Overige schulden	24
Liquide middelen	1.259		
Resultatenrekening 1 januari 2016 – 31 december 2016 (x € 1.000)			
Opbrengsten	1.506	Kosten	1.535
Subsidies	1.376	Projectkosten	68
Opbrengsten uit projecten	111	Werkingskosten	441
Diverse opbrengsten	6	Personeelskosten	1017
Financiële opbrengsten	10	Afschrijvingen	9
		Resultaat 2016	-29

3. MYRIA EN NETWERKEN: OP NATIONAAL NIVEAU

Overheid

Myria is weliswaar een publieke instelling, maar het is autonoom tegenover de regering en oefent zijn opdrachten volkomen onafhankelijk uit. Het is de bedoeling dat de organisatie kan communiceren met alle stakeholders die betrokken zijn bij zijn opdrachten: overheidsinstanties, instellingen, verenigingen, belangengroepen, politieke partijen, onderzoekscentra, burgers. Een groot deel van het statistisch en aanbevelingswerk is enkel mogelijk dankzij de contacten en de relaties die worden onderhouden met talrijke overheidsinstanties, in het bijzonder met de Dienst Vreemdelingenzaken, het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en

de Staatlozen, Fedasil, de FOD Binnenlandse Zaken, de FOD Justitie, de FOD Buitenlandse Zaken, de FOD Werkgelegenheid, de Algemene Directie Statistiek, en de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

Federale regering

De contacten met de federale regering gaan over inhoudelijke dossiers waarvoor Myria zijn stem wil laten horen inzake grondrechten van vreemdelingen of de strijd tegen mensenhandel en mensensmokkel. De federale regering is de eerste bestemming van de thematische en jaarverslagen die rechtstreeks betrekking hebben op verschillende van haar bevoegdheden: Asiel en Migratie, Justitie, Veiligheid en Binnenlandse Zaken, Buitenlandse Zaken, Werk en Gelijke kansen.

Naast de hierboven reeds vermelde budgettaire en institutionele moeilijkheden, heeft het jaar 2016 geleid tot nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot de omzetting van Richtlijn 2014/54.

De richtlijn 2014/54 heeft als doel de Europese burgers te beschermen inzake vrij verkeer van werknemers. Het voorziet onder meer, in artikel 4, in de oprichting van een of meer organen die de gelijke behandeling van alle werknemers in de Unie en hun familieleden bevorderen, analyseren en monitoren. De bedoeling is om discriminatie op grond van nationaliteit of ongerechtvaardigde beperkingen van hun recht op vrij verkeer tegen te gaan en de nodige regelingen voor het goede functioneren van die organen te treffen. Deze organen kunnen deel uitmaken van bestaande organen op nationaal niveau die soortgelijke doelstellingen nastreven. De richtlijn bepaalt dat de lidstaten deze organisaties de nodige middelen moeten geven om deze nieuwe opdrachten uit te voeren.

Myria en Unia stelden verrast vast dat de regering hen tot referentie-orgaan had benoemd (Myria voor federale aangelegenheden, Unia voor zaken waarvoor de deelstaten bevoegd zijn). De twee instellingen constateren, op het moment van schrijven, dat de federale regering geen enkele specifieke maatregel heeft genomen om de richtlijn te implementeren. Dit roept vragen op. Bovendien beschikt noch Myria noch Unia over informatie over de bijkomende budgettaire middelen die zouden moeten worden toegekend om deze opdrachten uit te voeren. Het vervullen van deze opdrachten vereist een verregaande specialisatie in sociaal recht en in het bijzonder, geavanceerd fiscaal recht, vooral omdat van beide organisaties verwacht wordt Europese burgers te kunnen adviseren en begeleiden.

Federaal Parlement

Myria is sterk verankerd in het Federaal Parlement aangezien de leden van zijn raad van bestuur door dit parlement zijn aangeduid. Die band met het parlement is een gevolg van het voornemen de onafhankelijkheid van de instellingen tegenover ingrepen van de regering te waarborgen. Alle parlementairen krijgen bij de verschijning een exemplaar van de twee jaarrapporten.

Myria wisselt vaak van gedachten met het parlement, waaraan het regelmatig een uiteenzetting geeft van zijn rapporten (Commissie Binnenlandse Zaken). Tijdens deze zittingen is er veelvuldig contact met de volksvertegenwoordigers. Myria wordt ook regelmatig aangesproken voor zijn expertise bij de behandeling van relevante onderwerpen. Dit was het geval in januari 2016 voor de werkzaamheden in de Senaat over staatloosheid, in mei in de kamercommissie voor Binnenlandse zaken over het recht op gezinshereniging en in januari 2017 over de situatie van de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen als slachtoffer van mensenhandel en mensensmokkel. Myria heeft ook, op verzoek van deze

commissie, een advies uitgebracht over een wetsvoorstel betreffende ernstig zieke buitenlanders.

Unia

Unia, het Interfederaal Gelijkekansencentrum, is zonder enige twijfel de meest bevoorrechte partner van Myria, waarmee het voorheen het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding vormde. Die gemeenschappelijke verankering vertaalt zich vandaag nog in een sterke samenwerking, het gezamenlijk gebruik van transversale diensten, gemeenschappelijke leden van de raden van bestuur, en waardevolle menselijke contacten.

Wat betreft inhoudelijke kwesties wordt er veel samengewerkt met Unia, wat de gemeenschappelijke waarden van beide instellingen onderschrijft.

Contactvergadering internationale bescherming

Sinds januari 2016 hervatte Myria de contactvergaderingen die voordien door het Belgisch Comité voor Hulp aan Vluchtelingen (BCHV) georganiseerd werden. De doelstelling ervan blijft dat de asielinstanties en de organisaties die actief zijn op het gebied van asiel, opvang en vrijwillige terugkeer elkaar naar aanleiding van die vergaderingen blijven ontmoeten om er in een geest van dialoog en hoffelijkheid informatie uit te wisselen. Die vergaderingen worden geleid door medewerkers van Myria, die ook de verslagen ervan opstellen en beschikbaar stellen op zijn website.²

Transitgroep van de bezoekers van de gesloten centra

Myria heeft in 2016 als waarnemer deelgenomen aan de politieke monitoringvergaderingen van de transitgroep. Deze laatste verenigt de organisaties die de gesloten centra en de terugkeewoningen bezoeken. In die context heeft het de analysewerkzaamheden van de transitgroep ondersteund over de vragen in verband met de detentie en de verwijdering van vreemdelingen. Het heeft ook juridische steun verleend aan de bezoekers van de gesloten centra en de terugkeewoningen, in het bijzonder in het kader van de opvolging van individuele dossiers. Myria heeft ook juridische opleidingen gegeven aan de bezoekers (over de Dublin III verordening, het huwelijk, wettelijke samenwoning en gezinshereniging van personen die worden vastgehouden in een detentiecentrum).

² www.myria.be/nl/contactvergaderingen-internationale-bescherming.

Platform van nationale mensenrechteninstelling

Myria neemt sinds 2014 deel aan het overlegplatform dat werd opgericht tussen de Belgische instellingen die, gedeeltelijk of volledig, een mandaat uitoefenen, belast met het respect voor de mensenrechten.

Dit platform komt elke maand bijeen om informatie en relevante dossiers uit te wisselen, in afwachting van de eventuele oprichting van een nationale mensenrechteninstelling dat een deel van de activiteiten zou coördineren van de structuren die als opdracht hebben te waken over de mensenrechten. Myria heeft een presentatie gegeven over de rol van de nationale mensenrechteninstellingen in het kader van de uitvoering van de uitspraken van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens.

Platform Kinderen op de vlucht

Myria heeft in 2016 deelgenomen aan de vergaderingen van de werkgroepen “gezinnen in migratie”, “detentie” en “NBMV” van het Platform Kinderen op de Vlucht.

Platform Recht voor Iedereen

In 2016 heeft Myria deelgenomen aan de werkvergaderingen van het Platform Recht voor Iedereen.

Platform over het verkrijgen van de Belgische nationaliteit

Myria organiseerde in november 2016 een bijeenkomst voor de verschillende actoren die in contact staan met mensen die de Belgische nationaliteit willen verwerven. Dit om een eerste stand van zaken op te maken wat betreft de praktijken, interpretatieproblemen en obstakels voor het verkrijgen van de nationaliteit sinds de hervorming van het Wetboek van de Belgische nationaliteit in 2013. Dit werk gaat verder in 2017 waarbij de bevindingen zullen worden meegedeeld aan institutionele actoren.

Training sessies

In 2016 heeft Myria opleidingen georganiseerd over de grondrechten van vreemdelingen, in het bijzonder voor ADDE (Association pour le Droit Des Etrangères), bezoekers van gesloten centra (zie hierboven) of de geïntegreerde politie. In mei 2016 heeft Myria een training gegeven over asiel en migratie, en mensenhandel en mensensmokkel aan de leden van de verkeerspolitie. In

september 2016, naar aanleiding van de wijzigingen in de wetgeving op de criminalisering van zwartwerk, heeft Myria in samenwerking met PAG-ASA en OR.C.A, een training georganiseerd (over de bijzondere situatie van personen die zonder vergunning op het grondgebied verblijven of potentiële slachtoffers van uitbuiting) voor de attachés van de afdeling administratieve geldboeten van de FOD Werkgelegenheid.

Tot slot kan nog worden vermeld dat Myria in 2016 heeft deelgenomen aan de werkzaamheden van de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind, met raadgevende stem, en aan die van de Adviesraad voor de tewerkstelling van buitenlandse werknemers.

Interdepartementale Coördinatiecél ter bestrijding van de mensensmokkel en de mensenhandel

Myria heeft zijn rol van waarnemend deelnemer voortgezet binnen de Coördinatiecél en haar bureau, waarvan het eveneens het secretariaat verzorgt. In september 2016 hield Myria een bijeenkomst. Het betrof voornamelijk de goedkeuring van een nieuwe multidisciplinaire circulaire over het slachtoffer-doorverwijzingsmechanisme. Bovendien heeft Myria deelgenomen aan de vergaderingen van het bureau van de Coördinatiecél die maandelijks gehouden worden.

Coördinatievergaderingen over mensenhandel in de gerechtelijke arrondissementen

Myria heeft actief deelgenomen aan de vergaderingen van het platform van Gent (september 2016) en Charleroi (december 2016), waar hij zijn opdrachten en haar jaarrapport mensenhandel en mensensmokkel 2016 heeft gepresenteerd.

4. MYRIA NETWERKT: OP INTERNATIONAAL NIVEAU

Europees Migratienetwerk (EMN)

Myria is een van de partners van het Belgisch nationaal contactpunt van het Europees Migratienetwerk (EMN). Op Belgisch niveau wordt de deelname aan het EMN verzekerd door een gemengd contactpunt dat uit vier instellingen bestaat. Myria is lid van de stuurgroep van het Contactpunt en neemt actief deel aan de dagelijkse werking ervan, in samenwerking met het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS), Fedasil, en de Dienst Vreemdelingenzaken die instaat voor de coördinatie.

Het EMN werd opgericht door een Beschikking van de Raad van de EU (2008/381/EG) om te voldoen aan de behoeften om over asiel en migratie actuele, objectieve, betrouwbare en vergelijkbare informatie te verstrekken ter ondersteuning van de beleidsvorming op deze gebieden in België en binnen de Europese Unie. Het heeft ook tot taak om het grote publiek in te lichten over deze onderwerpen.³

In juli 2016 heeft het EMN zijn jaarlijks syntheseverslag over immigratie en asiel in 2015 op het niveau van de EU en de lidstaten gepubliceerd, evenals een reeks verslagen over specifieke thema's. De onderwerpen van de thematische studies worden elk jaar bepaald in een gemeenschappelijk werkprogramma. Uitgaande van een gezamenlijke vragenlijst stelt elke lidstaat een nationaal rapport op. Op basis van die nationale rapporten publiceert het EMN een vergelijkend syntheserapport op Europees niveau.

De rapporten van 2016 handelden over:

- *de aanpak betreffende de afgewezen asielzoekers;*
- *hervestiging en programma's betreffende verblijf om humanitaire redenen;*
- *het recht op gezinshereniging van onderdanen van derde landen;*
- *en de illegale tewerkstelling van onderdanen van derde landen.*

Het Belgische contactpunt van het EMN organiseerde op 8 november 2016 een conferentie in Brussel over de integratie van personen die internationale bescherming genieten op de arbeidsmarkt.

Verder heeft Myria ook actief deelgenomen aan de jaarlijkse conferentie van het EMN, dat op 12 en 13 januari 2016 in samenwerking met het Nederlandse voorzitterschap van de Europese Unie werd georganiseerd. Dit jaar handelde de conferentie over mensensmokkel met als titel: *Promoting the multidisciplinary approach in addressing migrant smuggling*. In het bijzonder werden hier ook de resultaten van de studie van het EMN over mensensmokkel voorgesteld en besproken. Op 21 maart 2016 heeft EMN in samenwerking met Myria een workshop over sociale media en mensensmokkel georganiseerd. Op 16 juni 2016 heeft Myria ook actief deelgenomen aan een workshop van EMN, in samenwerking met de EU, over de rol van sociale media bij mensensmokkel.

Informeel netwerk van nationale rapporteurs en vergelijkbare mechanismen op het gebied van mensenhandel

Myria neemt actief deel aan de vergaderingen van het informeel netwerk van nationale rapporteurs en vergelijkbare mechanismen over mensenhandel die samen worden georganiseerd door de Europese coördinatrice van de strijd tegen de mensenhandel, mevrouw Vassiliadou en door het voorzitterschap van de Unie. De besproken onderwerpen tijdens deze bijeenkomsten waren: de rol van de financiële instellingen in de strijd tegen de mensenhandel, transnationale doorwijzingsmechanismen voor slachtoffers, en de post-2016 strategie inzake mensenhandel van de EU. Myria nodigde tevens Mrs. Vassiliadou uit voor een onderhoud op 27 januari 2016.

Europees netwerk van nationale mensenrechteninstellingen (ENNHRI)

Myria is lid van ENNHRI, een regionaal netwerk dat de nationale mensenrechteninstellingen uit heel Europa verenigt en een veertigtal leden telt. De opdracht van het netwerk bestaat erin de bevordering en de bescherming van de mensenrechten in Europa te verbeteren door de ontwikkeling van de nationale mensenrechteninstellingen te ondersteunen en hun samenwerking rond specifieke thema's aan te moedigen. In dit verband nam het op 29 maart 2016 deel aan de 29e Algemene Vergadering van het Internationaal Coördinatiecomité van de nationale instellingen voor de Rechten van de Mens (ICC), aan NRHI Academy in Tbilisi in mei 2016, een interactieve

³ Zie EMN website: <https://emnbelgium.be>.

training voor leden van NHRIs van vele Europese landen, georganiseerd in samenwerking met de OVSE. Myria vertegenwoordigde ook het ENNHRI binnen de redactiegroep rond mensenrechten en migratie van het stuurcomité voor de Mensenrechten van de Raad van Europa. In juni 2007 startte het netwerk met een werkgroep Asiel en Migratie dat Myria meerdere jaren heeft voorgezeten in samenwerking met het Deutsches Institut für Menschenrechte en waaraan het tot op vandaag actief deelneemt. Myria biedt ook expertise in geschillen aan de juridische werkgroep waartoe het behoort.

Myria nam in juli 2016 deel aan een ENNHRI-monitoringbezoek aan vier opvangvoorzieningen voor migranten in Griekenland: Elaionas, Elliniko, Skaramagkas en Schisto. Dit kaderde in de aandacht van Myria voor de Europese aanpak van de asiel- en migratiecrisis.

Bureau voor de Grondrechten van de Europese Unie (FRA)

Het Fundamental Rights Agency (FRA) voert de volgende drie opdrachten uit: gegevens verzamelen en analyseren, advies verstrekken aan de Europese instellingen en de lidstaten, samenwerken met het middenveld en het grote publiek sensibiliseren. Myria heeft in februari 2016 deelgenomen aan de bijeenkomst van de FRA-Raad van Europa-ENNHRI platform (European Network of Equality Bodies of EQUINET) over de rechten van migranten en asielzoekers, georganiseerd door het FRA.

Verenigde Naties

Op 18 januari 2016 heeft Myria een beleefdheidsbezoek gekregen van mevrouw Philippa Candler, de nieuwe Adjunct-Vertegenwoordiger van het Bureau voor West-Europa van het Hoog-Commissariaat voor de Vluchtelingen van de Verenigde Naties (UNHCR).

In mei 2016 heeft Myria deelgenomen aan een vergadering van een groep deskundigen over detentie, georganiseerd door de Hoge Commissaris van de mensenrechten van de Verenigde Naties waarbij deze zijn werk op dat vlak presenteerde.

Daarnaast heeft Myria begin 2017 gereageerd op een oproep gelanceerd door het UNHCR om te werken aan het recht op een gezinsleven van vluchtelingen en personen die internationale bescherming genieten. Myria werd geselecteerd door UNHCR en is verheugd over deze nieuwe samenwerking. Dit zal haar expertise op dit vlak verder ontwikkelen en haar internationale netwerk versterken.

OVSE

Myria zette haar samenwerking met de OVSE verder, en woonde op 11 en 12 april 2016 de jaarlijkse conferentie bij, georganiseerd door de OVSE. De conferentie had als thema: "Combating trafficking in human beings for the purpose of forced criminality".

Raad van Europa

Op 20 en 21 januari 2016 werd Myria uitgenodigd om bij te dragen aan de internationale conferentie over de strijd tegen de mensenhandel: "Gedeelde ervaringen tussen Tunesië en Europa", georganiseerd door de Raad van Europa, IOM en het Tunesische ministerie van Justitie. Myria gaf een presentatie over de Belgische ervaring met de identificatie van slachtoffers van mensenhandel.

Myria werd ook aangezocht door GRETA, de groep van deskundigen belast met de evaluatie van de uitvoering van conventie van de Raad van Europa inzake de bestrijding van mensenhandel, tijdens diens bezoek in december 2016 als onderdeel van de tweede evaluatieronde van België.

Europese Unie

Myria werd uitgenodigd als onafhankelijk Nationaal Rapporteur mensenhandel, om deel te nemen en actief bij te dragen aan de conferentie van het voorzitterschap van de Europese Unie in Amsterdam op 17, 18 en 19 januari 2016 georganiseerd met als thema: "TeamWork! against Trafficking of Human Beings for labour exploitation".

Myria werd ook uitgenodigd om het deel van haar jaarrapport mensensmokkel te presenteren op 19 februari 2016 tijdens een bijeenkomst van de contactgroep voor illegale migratie van de Europese Commissie.

Op 18 mei heeft Myria een Zweedse delegatie ontvangen en een presentatie gegeven over het Belgische beleid inzake de strijd tegen economische uitbuiting en mensenhandel.

Op 29 oktober heeft Myria deelgenomen aan de Benelux-meeting over transnationale doorverwijzingsmechanismen binnen de Benelux.

5. PUBLICATIES EN TOOLS

Myria voert een groot deel van zijn activiteiten uit door middel van zijn publicaties. Die zijn divers en gevarieerd en hebben betrekking op zijn drie hoofdopdrachten. Sinds 2015 wordt bijzondere aandacht besteed aan de diversificatie van hun doelpubliek: niet alleen de partners en de professionals uit de sector van de migratie en de bestrijding van mensenhandel en mensensmokkel, maar ook een breder publiek. Daarnaast is ook hun format gediversifieerd en werd hun toegankelijkheid vergroot door alle publicaties in meerdere talen beschikbaar te maken op de website.

Alle publicaties van Myria zijn gratis beschikbaar, in een papierversie op bestelling of te downloaden op www.myria.be.

Migratie in cijfers en in rechten 2016

Het rapport *Migratie in cijfers en in rechten 2016*, gepubliceerd in 2017, zet de filosofie voort van de jaarrapporten Migratie die sinds 2007 door het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding werden uitgegeven.

Mensenhandel en mensensmokkel 2016: Bedelaars in de handen van mensenhandelaars

Het jaarrapport *Mensenhandel en Mensensmokkel 2016: Bedelaars in de handen van mensenhandelaar*, gepubliceerd in oktober 2016, richt de aandacht op een weinig bekende vorm van mensenhandel: de **exploitatie van de bedelarij**. De uitgebuite bedelaars zijn in de eerste plaats potentiële slachtoffers van mensenhandel en mogen zeker niet benaderd worden vanuit de optiek van de strijd tegen de overlast.

Myriadocs

Sinds 2016 heeft Myria zijn gamma van publicaties vervolledigd met de Myriadocs. De Myriadocs zijn lichtere publicaties dan de jaarrapporten, en leveren thematische analyses van wettelijke topics, politiek of actualiteit, met betrekking tot zijn opdrachten. Ze worden uitsluitend gepubliceerd in digitaal formaat. In 2016 werden twee Myriadocs gepubliceerd:

- **Europa in (asiel)crisis:** Myria onderzoekt de Europese aanpak van deze uitzonderlijke situatie in 2015 en begin 2016. De analyse richt zich op het Europese distributieplan, de hotspots aan de buitengrenzen en de relocatie van asielzoekers uit Italië en Griekenland. Myria analyseert ook de toekomst van het Dublin-systeem.
- **Vreemdeling zijn in België in 2016 :** Myria wil elk jaar in december een analyse publiceren van de onderwerpen die een impact hadden op de fundamentele rechten van buitenlanders in België in het afgelopen jaar.

In deze Myriadoc wordt het volgende besproken:

1. de toegang tot dringende medische hulp die kan verbeterd worden;
2. de "Gaudi"-operaties waarvan de modus operandi toegelicht zou moeten worden om elk risico op etnische profilering te voorkomen;
3. de toegang tot bankdiensten die problematisch blijft voor personen in een precare verblijfssituatie;
4. de strafaanpassingen waar vreemdelingen in irregulier verblijf geen toegang meer toe hebben;
5. de administratieve boetes waarvoor uitzonderingen en toegankelijke beroepsmogelijkheden zouden moeten bestaan;
6. de hervorming van de rechtsbijstand die de toegang tot justitie beperkt;
7. het recht van slachtoffers van misdrijven om, als ze in irregulier verblijven, naar de politie te stappen zonder het risico op aanhouding en opsluiting in een gesloten centrum te lopen.

Myriatics

De *Myriatics* zijn korte studies met een demografische aanpak die Myria sinds oktober 2015 om de drie maanden uitbrengt. Hun doel is om dieper in te gaan op een concreet thema dat telkens verschilt en onder de bevoegdheden van Myria valt. Die ministudies willen feitelijke, accurate, beknopte en toegankelijke informatie bieden.

De *Myriatics* gepubliceerd in 2016⁴:

1. Nieuwe migraties uit Oost-Europa: focus op de Roemenen, Polen en Bulgaren – maart 2016
2. Migratie in cijfers - juli 2016
3. 70 jaar Italiaanse immigratie... en meer! – september 2016
4. Is migratie gender-gerelateerd? – december 2016

⁴ *Myriatics* is raadpleegbaar op www.myria.be/nl/migratiedata/myriatics. Registreer je op onze site om ze per email te ontvangen.

De *Myriatics*, uitgebracht in december, was het voorwerp van een samenwerking met studenten van het IHECS ter gelegenheid van de Internationale Dag van de Migrant (18 december). Bij deze gelegenheid, zijn er visuals ontwikkeld op <http://journeedesmigrants.be> en op sociale media sites om de cijfers waar Myria over beschikt breder te verspreiden.

6. MENSENHANDEL EN MENSENSMOKKEL

6.1. | Myria naar de rechtbank - 2016

Elk jaar stelt Myria zich burgerlijke partij in verschillende dossiers rond misdrijven inzake mensenhandel en mensensmokkel. Myria is daarvoor bevoegd op grond van zijn organieke wet, die het uitdrukkelijk de bevoegdheid geeft op te treden op grond van de wet van 13 april 1995 ter bestrijding van de mensenhandel en van de mensensmokkel. Voortaan geven we in deze rubriek een overzicht van alle dossiers die het afgelopen jaar zijn geopend en afgesloten.

Myria stelt zich burgerlijke partij op basis van zowel selectie- als opportuniteitscriteria, die in het driejarenplan en het operationeel plan zijn bepaald.

Wat de burgerlijke partijstellingen betreft, is Myria volledig onafhankelijk en moet het constant beslissingen nemen over de wenselijkheid ervan. Het KB dat Myria aanstelt als rapporteur, verwijst naar de burgerlijke partijstellingen als een bron voor expertise als onafhankelijk Nationaal Rapporteur mensenhandel. Om die beslissingen te vereenvoudigen, volgt Myria de volgende richtpunten: het symptomatische karakter van de zaak, het belang van de verhoopde rechtspraak, en een noodzakelijk geachte actie (bijvoorbeeld de ondersteuning van de slachtoffers).

Om het analysewerk te vergemakkelijken, dringt Myria er bij de griffies op aan om gratis kopieën (op papier of digitaal) te krijgen van de dossiers. In feite zou het daar als openbare instelling recht op moeten hebben. Het centrum heeft tevens het recht op een gratis kopie van dossiers in bepaalde arrondissementen en probeert dit recht eveneens te verkrijgen in de overige arrondissementen.

6.2. | Nieuwe dossiers van 2016

In 2016 heeft Myria zich burgerlijke partij gesteld in 7 nieuwe dossiers: 5 mensenhandeldossiers en 2 smokkeldossiers.

6.2.1. | Mensenhandel

1. Seksuele uitbuiting

Seksuele uitbuiting – Brussel

Twee dossiers van seksuele uitbuiting worden behandeld door het parket van Brussel.

In het eerste dossier werden sinds 2013 verschillende meisjes seksueel uitgebuit in de Aarschotstraat te Brussel. Een criminele organisatie wordt verdacht controle en macht uit te oefenen over een hele regio in Albanië als een ware maffia.

Het tweede dossier betreft een internationaal Nigeriaans mensenhandel- en mensensmokkelnetwerk. Het dossier werd in 2007 opgestart, in opvolging van een ander belangrijk dossier. Een Nigeriaanse vrouw rekruteerde jonge meisjes en dwong hen vervolgens zich te prostitueren in verschillende Europese landen, waaronder België. Uit het onderzoek blijkt dat de jonge meisjes geplaatst werden via tussenpersonen in Libië en Italië. De slachtoffers in dit dossier, onder wie minderjarigen, werden opgevangen door de drie opvangcentra voor slachtoffers van mensenhandel. De correctionele rechtbank van Brussel heeft zich in deze zaak uitgesproken op 28 maart 2017. Deze zaak wordt behandeld in het overzicht van de rechtspraak van dit jaarrapport.

2. Economische uitbuiting

Tuinbouwsector – Mechelen

Dit mensenhandeldossier van het auditoraat van Mechelen van 2014 heeft betrekking tot feiten van economische uitbuiting in de tuinbouwsector. Het betreft twee Belgische beklagden die via een eenmanszaak 39 Roemeense slachtoffers uitbuiten die tomaten plukten in serres. De beklagden hebben hulp gekregen van een Roemeense tussenpersoon die de slachtoffers ronselde en zelf als hoofdbeklaagde veroordeeld werd

in een gelijkaardig dossier, maar in dit dossier niet door de raadkamer voor de correctionele rechtbank doorverwezen werd. De slachtoffers bevonden zich in een slavernijtoestand. Ze werden illegaal zonder documenten tewerk gesteld en werden tijdens het plukken opgesloten in de tomatenserres onder bedreiging van een agressieve hond. Ze werden bespuwd en beboet wanneer ze naar het toilet moesten of al zittend aan het werk waren. Medische hulp werd geweigerd. Vervolgens waren hun leefomstandigheden ook erbarmelijk. Naar verluidt werden ze slechts gedeeltelijk uitbetaald en moesten ze lange uren werken.

De correctionele rechtbank van Mechelen heeft zich in deze zaak uitgesproken op 20 januari 2017. Deze zaak wordt behandeld in het overzicht van de rechtspraak van dit jaarrapport.

Bouwsector – Tongeren

Dit mensenhandeldossier van het parket van Tongeren betreft feiten van economische uitbuiting door een bouwfirma in de periode 2011-2014. Het gaat om een Belgische firma die Bulgaarse en Kroatisch-Bosnische arbeidskrachten uitbuitten. Ze werden in de herkomstlanden gerekruteerd, en dachten dat ze als werknemer tewerkgesteld zouden worden, maar ingezet als schijnzelfstandigen. Hun werk- en leefomstandigheden werden beschreven als beneden de menselijke waardigheid. Ze werden slechts gedeeltelijk betaald tegen prestatie van lange uren. Men vermeldt tevens een zwaar arbeidsongeval waarbij de werkgever de noodzakelijke hulp en aangifte weigerde. De correctionele rechtbank van Tongeren heeft zich op 9 februari 2017 in deze zaak uitgesproken. Deze zaak wordt behandeld in het overzicht van de rechtspraak van dit jaarrapport.

Transportsector – Brugge

Dit dossier heeft betrekking tot uitbuiting van Poolse arbeidskrachten door een Belgische transportfirma. Hun werk- en leefomstandigheden waren levensgevaarlijk en ver beneden de menselijke waardigheid. Twee Poolse werklieden kwamen in 2012 om in een brand in de loods waar ze gehuisvest waren. Deze zaak zit in de laatste fase van het gerechtelijk onderzoek.

6.2.2. | Mensensmokkel

Smokkel E40 – Dendermonde en Brussel

Bij twee dossiers ging het om feiten die in 2015 langs de E40-autosnelweg richting kust gepleegd werden en die door de parketten van Brussel en Dendermonde zijn geopend. Beide dossiers hebben betrekking tot smokkelfeiten waarbij een Koerdisch smokkelnetwerk slachtoffers met onder meer de Syrische, Iraakse, Iraanse en Afghaanse nationaliteit, waaronder ook minderjarigen in o.a. koelcontainers naar het Verenigd Koninkrijk smokkelden. De belangrijkste organisatoren opereerden vanuit het Verenigd Koninkrijk, maar konden dankzij een goede samenwerking met de Britse overheid gearresteerd en uitgeleverd worden. Eén van de smokkelaars was een recidivist die reeds in vroegere smokkeldossiers veroordeeld werd.

Een van deze dossiers, waarover een uitspraak gevelde werd door de correctionele rechtbank van Dendermonde op 25 april 2016 en het hof van beroep van Gent op 6 februari 2017, komt aan bod in het hoofdstuk 'dossieranalyse' en het hoofdstuk 'rechtspraak' van dit rapport. Het andere dossier wordt onderzocht door het hof van beroep van Brussel in september 2017.

6.3. | In 2016 afgesloten dossiers

Ook in 2016 heeft Myria kunnen vaststellen dat een aantal dossiers zijn afgerond en afgesloten. We hebben het hierna enkel over dossiers waarin een definitieve rechterlijke uitspraak is gevallen in 2016: hetzij omdat er tegen de uitspraak in eerste aanleg geen beroep is aangetekend, hetzij omdat het dossier in beroep in 2016 is afgesloten.

In 2016 konden 9 dossiers worden afgesloten (5 minder dan in 2015): 4 dossiers inzake seksuele uitbuiting, 3 dossiers inzake economische uitbuiting en 2 dossiers van mensensmokkel.

6.3.1. | Seksuele uitbuiting

Twee dossiers zijn te Brussel behandeld.

Het eerste dossier betreft een beklagde die actief is in het goederen-, personen- en geldtransport tussen België en Bulgarije voor rekening van het prostitutiemilieu. De beklagde onderhield nauwe contacten met het Brussels en Antwerpse prostitutiemilieu. Hij duikt ook op als contactpersoon in verschillende in België geopende dossiers mensenhandel. Terwijl de correctionele rechtbank van Brussel hem op 7 mei 2014 in eerste aanleg had veroordeeld voor mensenhandel heeft het hof van beroep van Brussel deze beslissing in een arrest van 25 maart 2016 volledig tenietgedaan.⁵ Hij werd vrijgesproken, omdat er volgens het hof niet voldoende materiële elementen waren en dat het morele element van het misdrijf (de kennis van de exploitatie) niet kon worden bewezen.

Het tweede dossier hangt samen met een vroeger Luiks dossier. Het gaat vooral om feiten zoals het houden van een huis van ontucht en prostitutie en de uitbuiting van de prostitutie van heel wat jonge buitenlandse vrouwen. De hoofdbeklaagde, die ook recidivist was, baatte via stromannen te Brussel verschillende bars uit in de Aarschotstraat. Hij werd ook vervolgd voor mensenhandel waarvan een Belgische vrouw het slachtoffer was maar voor deze tenlastelegging is hij vrijgesproken. In een vonnis van 28 oktober 2016 – waartegen geen beroep is aangetekend –, heeft de correctionele rechtbank van Brussel de verschillende beklagden veroordeeld voor tenlasteleggingen zoals prostitutie en criminele organisatie.

Een dossier werd behandeld door de rechtbank van Luik. Het gaat hier om de seksuele uitbuiting van een Roemeense jonge vrouw door verschillende beklagden. De jonge vrouw was het slachtoffer van gewelddaden. Ze had de wens uitgesproken naar haar land van herkomst terug te keren. In een vonnis van 23 maart 2013 had de correctionele rechtbank van Luik verschillende beklagden veroordeeld voor mensenhandel. Het hof van beroep van Luik had in een arrest van 4 november 2013 de in eerste aanleg voor feiten van mensenhandel vrijgesproken beklagde schuldig bevonden aan diezelfde feiten. Bovendien had het hof het in eerste aanleg uitgesproken vonnis tegenover andere beklagden bevestigd en bepaalde straffen verzwaard. Ook had het hof de zaak afgescheiden voor wat één van de beklagden betreft, die

5 De beslissingen in deze zaak zijn beschikbaar op de website van Myria en kwamen aan bod in de twee vorige jaarverslagen (zie Jaarverslag Mensenhandel 2016, *Bedelaars in de handen van mensenhandelaars*, p. 138 en Jaarverslag Mensenhandel 2015, *Schakels verbinden*, pp. 109-110).

niet op een geldige manier kon worden gedagvaard. In een verstekarrest van 14 maart 2016 had het hof voor deze beklagde, de in eerste aanleg uitgesproken veroordeling bevestigd.⁶

Een laatste dossier werd tenslotte te Brugge behandeld op 17 juni 2015. Het ging om een zaak van jonge meisjes die door een Albanese bende in een nachtclub werden uitgebuit. De hoofdbeklaagde bleef zijn zaakjes vanuit de gevangenis regelen. De correctionele rechtbank van Brugge heeft de tenlastelegging mensenhandel aangenomen. Ook een aantal cipiers is vervolgd en veroordeeld voor passieve corruptie. In een arrest van 29 juni 2016 heeft het hof van beroep van Gent de in eerste aanleg uitgesproken veroordeling grotendeels bevestigd. Deze zaak kwam al aan bod in het vorige jaarrapport.⁷

6.3.2. | Economische uitbuiting

Twee dossiers zijn definitief beslecht door de rechtbank van eerste aanleg van Henegouwen, afdeling Bergen.

Het eerste dossier betrof de bouwsector en kwam in het vorige rapport aan bod.⁸ Het wordt ook besproken in het hoofdstuk “dossieranalyse” van dit jaarrapport. In deze zaak was er sprake van de uitbuiting van Roemeense werknemers onder het statuut van schijnzelfstandigen. De correctionele rechtbank van Bergen heeft de beklagden veroordeeld voor mensenhandel in een vonnis van 21 april 2016, waartegen geen beroep is aangetekend.

In het tweede dossier gaat het om een beklagde recidivist die in zijn atelier tweedehandskleren liet sorteren door illegalen. In 2008 had de correctionele rechtbank van Charleroi hem reeds voor gelijkaardige feiten veroordeeld. Myria – toen nog het Centrum voor Gelijkheid van Kansen – had zich ook in het eerste dossier burgerlijke partij gesteld. De correctionele rechtbank van Bergen heeft de beklagde voor alle tenlasteleggingen, waaronder mensenhandel, veroordeeld. Tegen dit op 24 november 2016 uitgesproken vonnis is geen beroep aangetekend. Het komt aan bod in het overzicht van de rechtspraak van dit rapport.

6 Dit dossier kwam aan bod in ons jaarverslag Mensenhandel-Mensensmokkel 2015, *Schakels verbinden*, p. 175. De beslissing van de correctionele rechtbank is beschikbaar op de website van Myria: www.myria.be.

7 Jaarverslag Mensenhandel en Mensensmokkel 2016, *Bedelaars in de handen van mensenhandelaars*, pp. 139-140.

8 Jaarverslag Mensenhandel en Mensensmokkel 2016, *Bedelaars in de handen van mensenhandelaars*, pp. 144-145. Ook deze beslissing is beschikbaar op de website van Myria: www.myria.be.

Tenslotte kon in 2016 ook een dossier tegen een bedrijfsleider die als tussenpersoon fungeerde om Roemeense seizoenarbeiders te werk te stellen, worden afgesloten. Die laatste was op 21 januari 2015 in eerste aanleg door de correctionele rechtbank van Mechelen veroordeeld. Deze beslissing is in een arrest van 4 februari 2016 grotendeels bevestigd door het hof van beroep van Antwerpen. Deze zaak is in onze twee vorige jaarrapporten aan bod gekomen.⁹

6.3.3. | Mensensmokkel

Een dossier werd behandeld in Brussel, een ander in Leuven.

Bij het in Brussel behandelde dossier gaat het om een Vietnamese criminele organisatie die zich met smokkel inliet. De beklaagden waren betrokken bij een internationaal netwerk van smokkelaars, dat o.a. minderjarigen vervoerde. In een vonnis van 22 april 2016 heeft de correctionele rechtbank van Brussel het hoofd van de organisatie bij verstek tot 10 jaar gevangenisstraf veroordeeld. De op tegenspraak veroordeelde beklaagden hebben geen beroep aangetekend. Deze zaak is aan bod gekomen in een vorig jaarrapport.¹⁰

Het in Leuven behandelde dossier tenslotte betreft een Koerdisch netwerk van smokkelaars. De beklaagden zijn op 14 juni 2016 veroordeeld en tegen het vonnis is geen beroep aangetekend.

⁹ Jaarverslag Mensenhandel en Mensensmokkel 2015, *Schakels verbinden*, p. 118 en Jaarverslag Mensenhandel en Mensensmokkel 2016, *Bedelaars in de handen van mensenhandelaars*, p. 146-147. Die beslissingen zijn beschikbaar op de website van Myria: www.myria.be.

¹⁰ Jaarverslag Mensenhandel en Mensensmokkel 2016, *Bedelaars in de handen van mensenhandelaars*, pp. 158-159. Ook deze beslissing is beschikbaar op de website van Myria.